M.A.LIBRARY, A.M.U.

هدية سال سوم سراج الأخبار افغانيه

5-1

La office frame of

خالق يكانه . زيان مواليد ثلاثه

1 1 4 - 4

. 1

و المواد

Lington of the

مطبعة دارالساطنة كابل طبع كرديد

1444

الداره والرحم

مميز سانات كده ألله كالأخالق جهان است درکون و مکان عیان نهان است ههذره وجزء فرد ذرات شد مهر تجليش ڇو سرآت ه، ذرهٔ ان عجب آشیا شد مظهر صنع رب یکشا در برگ نظا کی و کل او در باك نظر كرو مل او درريشه وميوه شاخو ساقش درتخم ونموو هم مذاقش غوري کن و صنع حق نظرکن سكا كي از دلت مدر ان

خکر که چکونه صانع فرد ازتخم حمار زنگ و کرد آن ريشهٔ ترمونا: ك وخورد در خاك يكان يكان فرو رد از سه ي د کر غود بالا بك ساق لطيف سنز زيرا درخاك من آنقدر كررشه رفتار و دوش عود پیشه در ساق هانقدر بلندي بیدا شودو چه شوق شدی شاخ آوردوز رکس وشد دیبای لطیف سیز نی بد کلمهای لطیف و بس ظریفی أتمار لذبذو بس أطيفي بار آورد و ،دهد حالاوت مي آورد و ، دهدشطارت

م مر جادات الاهم

حالا بسوی جماد شکر کو شکل دکر دهد به منظر اشكال حجار مختلف را سناکنی نهاده در سرا با درکوه سبن وسختی او درزرو. واوج ویستی او رخام وحهاق زردو ازرق مخشيده بكوهما چه رونق الوان محس محنلف شكل آرد سظر محير عقل الى سىزة مخملين نومين وشیده قبای خیلی رنگین مرقطوة آبشار سم شار بر سبزهٔ سنك رنگك زنكار کر دست چنان کمر فشانی حبران نموده نقص مانی

درنوع جماد اکربه بینی كأنهاى عجيب جمع بنبي نقره به سفیدی زر زردی درجوف زمين نكار بندي: كرداست بحكم خالق فرد خلاق حمادو سنزه وورد ياقوت و زمر دست ونيلم الماس وزغال سنك وقورم (١) هرارهٔ آن زفيض بزدان دررنك دكر شده است غلطان از حمله کذر زغال را گر آنروي ساه نور تخمير أنوار فيوض حضرت حق اسہ از عجیب کر د ملصق ىااىن سىيە زغال سنىكى وه وه جه غريب شوخ وشنكي

(١) مك نوعي از معدن است

الأتورو حراراش جهان را نور آمدو زنده کرده حزا آن کاس هوا که کرد روشن هم کوچه و شهرو کوی و برزن از سنك زغال شديديدار روشن ودان ہے و اغیار آن مرعت سيرو دو دآاريك درريل وه جميم ط وفاريك از ان سنة ثقيل آميد گراو نبود عطالت آمد: سكاره شود زدور افتد چرخ همه انجمن معدد آرام و کونشودهو دا در حمله کارکاه دنیا ىك سردى و ظلمت مديدى تارىك كىند رود سفىدى سنگوگه به تبرکی چه نوراست

"درنوع جاد نور طوراست

طاهم سیه است و نیره و تار باطن همه کره میست و آنوار از جمله عجبتر اینکه الماس از فحم بود بکیر مقیاس یک انخره میکند کمیم در کان زغال پر توسع زان انخره شد پدید الماس نکر حکم حکم و بشناس

(حسوانات)

غوری توبکن بنوع حیوان اسرار خدا به بین نمایان در بیمنهٔ سخت کاس مانند کرجان اثری نداشت ای رند بنکرکه چسان حکیم مطاق زآثار حیات داد رونق آن زردی ٔ مایع درونش چوچه شدو شد سفیدی خونش

از زردی تخم وهم سفیدی مراغی شدو رفت در بلندی ىك حس عجيب عشق ولذت از ہر حیات کرد خلفت مجلوب شده است نوع حبوان از مر هان لذائذ حان تفريق نمود رد وفرقه ىك فرقه ترو دكر حه ؟ ماده : وه ماده !مواد روح باتو عشق ازتوو لذت تو هرسه درطارو وحثىو ماهىء مور عشقي بنهادو لذت ونور اوری و ، حه انور ؛ انور اسم ار ! تخلیق نمود بهر اسکار کار مکه که حیات را نم داد كاريكه هزار نوع انجاد زان کار روی کار آمد حان آمد و عشق یار آمد

عشقست مدار زندكاني بي عشق كياست كامراني از عشق ساست كائنانش از عشق قوام وهم ثباتش در (حاذبه عمومی) سنگر: کوعشتی بود نه چـیز دیکر زان جاذبه ،عالم است ريا زان عشق ، حيات شد هو بدا در طارو حار باو انسان شد جوهم تور عشق سوران زانسوزش وشوقولنت ونور کردید عیان چه تنورش وشور مك قطرة آب كرم مايع باقوت بمببة طبيايع از منبع صلب والترائب اجرأ عجارى العدائب آز آب عذوب شد کوا را

برطبع اطيف نطفه يبرانه

بلعش غمودو دررحم رد بدآب وويش جنين آورد شد طفل و قدم نهاد رخان مادر بدرش خوش و صفا ال از لفظ شجر مراد عشقست ازد یکی آن وداد عشقست نزدیك شدی شحر أبرداد زان ميوه ترا هزار غمر زاد یکسر بدی خالی از غمر دمی سرها شاني. غمر شدت فزونتر دنيا غمرو بيغماست هنت آزادی مشت و نار اسارت چون كشتي اسردام عشقش خوردى مى وصل جام عشقش: كشتني لغ حبهمان كرفتار غمهای فراق و صل دادار لك لحظه اكر في اق آمد حان رتو كران وشاق آلد ﴿ احوال انسان ﴾

نورات چنین بیان نموده: در خلقت آدم ستو ده خلقش چو نمود زاب وازطین روحش بدميدو كرد تلقين حوا چونبود. کار آدم: بد سيحده و طاعت دمادم جز بنده کی همد می نمودش از حمله حمان غمي نيودش ان كرة ارض خاله اش بود سحراو حيال لأنه اش مود در مشهو آبشارو حنكا آزاد بدو نبود کاک ازنعمت رنك رنك حنت محظوظ مدو نداشت ثقلت هركوشة ارض مكنش بود دنيا هجه دارمأمنث يود

آزادی ٔ وسغمی بهشت است آزادی مخلقت وسم شت است آزادي آدم خدا خواه بكسه شدو عشق كشت عمراء دردام لذابذ تناسل افتادو نمود او تكامل عشق آمدو كشت نام او مار شيطان هيجان شوق آنكار چون دانه عشق خورد آدم بیرون شد ازان سرای سغ زان دانه نمو نمود ازواج ههرزوج به تبر عشق آماج آن واقعهٔ خيم قابيل بديك شررى زعشق يقيل

﴿ حَاكَمِيتُ الْسَانُ بِرَدْيَكُرُ حَيُواْنَاتُ خَالَقَ عَظِيمٍ وَاحَدَ حَى دَرْجُلَهُ كَانُناتُوهِمْشِي:

اسرار صنایع عجیبی ---تخليق يمود ، اس غراي اسباب بسى فراهم آورد چون کرد اراده کو بسازد این نوع شریف آدمی را ركرة أرض حكم فرما اسباب زعقل بهراو ساخت جوهم شدو دردما غش الداخت زان جو هرتاب ناك روشن آورد بكف عنان توسن دانست که فرد فرد واحد نته ان که شو د زخو د مجاهد درراه معدشت حماتش نتوان که سارد آب واتش لك كردهٔ نان زكندم وجو نك النسة زكيهه ونو بك مسكن وجاي خواب كردن یك مشر به مهر آب خوردن

تنها نتوان تدارك آن شهجند که دنو باشد انسان باقوت عقل بار کردید حمعت وزيست را يکي ديد زانو به تعاون وتناصر --محکوم عود هی عنادر آهن تكشيد و آتش افروخت لقراد تكشيد وزر المندوخت بیل و نیرو سنان و سکان حاضر غهود وماندار کان حالاً تو بدان به سال و اشغر وان كاودوشاخ ازغضب ر آن نج شرمست غران وان دهشت کرگ تیز دندان السان ضعف عاجز فرد: آیانچه کو نه دفع آن کرد؟ لاکن جو خدای حی سبحان لكن بد ورا زحمله حمدان دادش بمقابل همه شان
جمیت و سعی و عقل و ادعان
آلات عجیب کرد ایجاد
غالب شدو کرد جمله منقاد
بادام و کمندو تیرو خنجر
باقوت و زور پوست شاترا
برکندو بدوش کرده هم،
برکندو بدوش کرده هم،
درروغن او نمو د خرمن
درروغن او نمو د خرمن
درروغن خود نمودش بریان

﴿ حَكَايِت بِرَسْبِيلِ تَعْشَيْلِ ﴾ اذبهر مثال و فرحت مغز تمثیل کنم حکایت نغز درجنکل پرشکو دو شانی مرغایی داشت آشهانی

حنكل زدرختهاى عالى الموه بدو نسود خالي سنزه نزمين فدكنده دسا اشجار بسابه كشته همآيا كالهاى طبيعي ماون حنکل شده زان جو صحن کلشن بك آب لطيف بس در خشان جویی شده استار کرده جریان: دریکطرفی زیشهٔ زرف آن بیشه که میلهاست بیحرف در باشهٔ این چنین که کفتم أنواع وحوشو طبرو ضبغ تودید به سغمی و شادی غافل که بشر اود فسادی مرغانی به بیشه آشیانداشت درزار درختی خوش مکانداشت درساحل نهرآب جارى

رسىزه وكل بعيش كارى:

مىزىست و نبودىش غم ھىچ در آبو بخشکه باخم و سیج: مبرفتي و مشمودي عشرت خسیدی و کردی خواب راحت يك شب كه غنوده بود بيغ در خواب بدید روز ماتم ماتم چه مصيبت عظيمي انسان عنامش داده عيي اودید که آمده است انسان در جنکل شان فریح و شادان دردام حیل و حوش و انعام آورده و اونشسته خودکام اورا بكرفته و مچـاقو سركنده وبرربوده يكسو افروخته آتشرو كبايش کرده است و ربوده آبو تابش ازدهشت این منام مدهش برخاست زخواب و بس موحش

برواز غودو برهواشد باشورو فغان به نالهها شد ازجاهو مقام خود سفر كرد ذوق وطن ازدلش بدركرد در هییج مکان و هییج مأو ا آرام نمكرفت بكحا __ میگیفت سالهو به افغان ازبهر خدا سامد انسان ای طارو وحشرو حاربایان بكريز كه خواهد آمد انسان مك شير ورك ومهامه درزیر درختی اوفتاده . بشنید چوهای و هوی اورا رجست نقيهر وكفت آلا ان شورو فغان و ناله ات حست؟ انسان چەو خوف وىيمت ازكىست؟ بط كفت: كه اى توشاه حيوان _ هستی، وولی ندیدی انسان

انسان تومكو بلاى مدهش افتاده زېر مايه سچش ــــ بابد چومهاکشد نزد زود ریان کندم تر آتشو دود پس آتش جوع خود نشاند دندان بعظام من براند بکر نز زمن شنو توای شبر ترسم که ساندو کند زر همماوتراو ديكر آثرا ۔ يابدرة بيشه راكند حا _ زين خواب كه ديدهام بهجيم شداگ زغم دل دونهم رشير غضب بشد بديدار ازاین سخن بطنگو نسار غرمدو بكفت: اي هراسان نَاكِي تُوسِر آئي ژاڙو هزيان منشين و مدو سين كه شاهم برجملة تان - و كالزهم

درسانه لطف من ساسا ازترس راو ژاژ کمخا سچاره بط ضعیف لرزان ىنشست و سكوت كرد ترسان ىك لحظه كذشته ىود كز دور . بَك كر دو غبار كشت منظور شد شبر بهانتظارو هوشبار کرکرد برون چه آید اسرار باشد آکر آدمی هاندم اورا بكشد غمش كندكم نزدىك چوشد زكرد سدا کردید خری بتاخت همیا درعين دويدن مخربط _ چشمش بهزیر خوردو آن بط لرزىدو مهايستاد ترسان غريد هزيرو كفت: يرخوان احوال خودت که کیستی تو ازبهر چه میدوی بهرسو

خر کفت: که من فدات گردم قربان توخوش صفات كردم من كهنه غلام تان خر هستم امروز زچنك انس رستم بكر يخته ام زظلم انسان انسان نه ابلای جمله حیوان بشنيد چوشىر قول بدكو يرسيد چه ظلم كرده برتو رمن توبكو يكان يكانش تامن نكشم بهرا يكانش خر کفت که برمن هماسان صدها ستمي كند عايان بك چيز كه نام اوست بالان ريشت نهد مراو برجان -درزیر دیم چو دمچی آورد زير شكمم چوتنك بفشرد آنكاه زندىحوب سيختم

اززور زدن بدن کرختم

سنكو كلو چوبو خالئو بارو بارم کندو کشد بهرسو امهوز چوداد فرصتم دست بکریختم و شدم سوی دشت ان است که آمدم کر زان تاوارهم ازجفای انسان حون شبرشنبد منطق او کفتش بنشین و همازه کم کو درسانه قوتم بياسا نتوان که کسی زند ترایا خر پهلوي بط نشست ساکت لمكن زهراس بود صامت بعد ازكمي بازشد يديدار ىك كردو غبار ظلمت آثار 🗕 زان كردو غبار اسب جالاك حدا شدو ميدويد غمناك جون شر بديدش كفت باخويش انسان ہود اسکہ آمد از بیش

حاضر شبدو خواست حمله رآن يط كفت: كه باش، نيست انسان انسان که منش بخواب دیدم حاربای نداردو نه دم هم سی شیر سکون نمودو آرام برسید زاست تند خود کام ترسان و دوان کخا روی تو استاده شوو زماجرا کو تعظيم نمود اسب و استاد كفتاكه مراست دادو سداد ازدست نی بشر که باجور کر ده است مهاز یون و ناجو ر آزاد بدم بدشت و صحرا بکرفت مراو داد غمها 🗕 ىك چىز كە ئاماو بود زىن بریشت منش نهاد از کین ازچرم دوتنك سخت محكم ربست مهابزير اشكيم

بك آهن سخت خارداري آندر دهنم کند چوماری آثراً بلجام سخت چرمین ۔۔ کش کر دو دهن مهاست خو نین از آهن سخت چار نعلی در حار سمم عیخ څلی . کوید به چکش بسیختی وقبهر شرنی زندکی کند زهر صحويم احرت زوصف مهميز آن خنجر کافر سنم ر نز ای شیر توهم شوی هراسان بکر زی نگری نام انسان مهمیز که چرخ تیز دارد مهلوی مرا به آن شکافد دركوه دواندو بصحرا در آتش و آبو جنكو غوغا ميوبدم وازنديه مهمين مهميزكه كلهاش بودتيز

امهوز چوبخت یارکردید بكريختنم قرار كرديد _ ابن است مرا وقايع حال ازدست بشر شديم بإمال برطبع هزبر برمهابت دشوار سامد این حکایت ناديده بقهر شد برانسان شد منتظر ورود انسان تاباز مدید کشت کردی سدا شد ازان غبار دردی ىك اشتر دردمند برغم افتان ودوان بترسهمدم چون شمير بديد نتيهُ او وان كردن وباو سينهُ او باخویش بکفت کان سروشان نبود مكر آنكه باشد انسان غريد ومحمله كشت حالاك مهاغابي فغان كشيد غمناك

کای شر نکاهدار حمله كابن نيست بشه بابود زجمله انسان که منش بخواب دیدم آن نود بلا ومن رمیدم كردند سكون بشير بيدا زاحوال شتر بكشت جويا اشتر نزبان بنزباني تذكار عود درد حاني كفتاكه خدا نكاهدارد ازشر بشر که ظلم دارد: ترجمله وحوش ومرغ وماهى حاکم شده و نموده شاهی ظلاو ستمي که کرده بامن جانم شده زارو کار شیون سوراخ نمود بينيم مرد یك چوبی ازان برون آورد

آ نرا به مهار بند بنمود کش کرده شدان مهار مشدود

کشتم چواسر آن مهارش شد میده وجودم ازمتارش «کت » نام بلای چونی او يشتم شده زارو زخمي او درکوه و سحاری و براری بویان کندم به بارداری را های درازو سخت رسنك طی کرده سادهای بازنك ابن است حکایت من زار کفتم بتواندکی زبسیار شد شیر نقهرو ازغضب پر ازابن سخن عجيب اشتر كفتاكه اكر بيام انسان محوش كنم وكشم ورا جان بط كفت: كه هان مخوان تولاحول ازشر بشركه هست بر هول مهتر که خدا ورا نبارد کر آوردش بلا سارد

مهای وشر درهمان ک بودند که گرد خواست وتب تب ازتب تب پای فیل لرزه آمد نزمين وشير شرزه يك فيل جسيم يرشكوهي گوشکه بود دونده کوهی از کر د برآ مدو دوان بود کوشو دم وخرطمش بران بود چون شير بديد هيبت فيل كفتاكه بشرهم المست بي قيل مرغابی بکفت این نبا شد انسان دكرو چنين نباشد برسيد هزير حال ازفيل: کای فمل کجا روی توجون سمل کفتا که زدستآدمی زاد فرياد وهزار داد وسداد

> کوش وسرو مغزوپهلوی من ازچنگكتنز كج، زآ هن

سوراخ شداست و جمله رخون غمها يدلم ازآن شد افزون ىك چنگكاآن اكرتواى شىر: برفرق خوری زحان شوی سیر نا كرده تمام فيل احوال بط كرد فغان وقال وماقال ازشور وفغان وآء وكلكل انداخت قيامتي مجنكل -میکر د فغان که امد انسان يارب بكجا شويم پنهان هم اشترو کاو خر نفریاد كشتند كه واي آدميزاد: آمد؛ بدوید و حاره جو ئید مهتر که عمرك خود نيوئيد چون شیر شنید های و هو شان ازقهر بشد چوسیل جوشان كفتاكه كحاست آدمي زاد نما تویمن که من شوم شاد

بانجة تنز وزور دندان باره كنمش كشم ورا جان كفتند سبن نربر اشجار: آن جسم ضعیف وزار برکار آن جميم ضعيف باشد انسان بگریز که تانه بیندت هان چون شر نظر بغور نمود ازدور بديد انس را زود اماحه ضعف وخورد حبري آمد بهنر برچون پشیزی مك آدم لاغرو زبوني سقوت عجز رهنموني ىك تورد مەپشتۇ چوب دردست ريشش به سفيدي كشته يبوست مبرد قدمی بسوی اشحار معلوم شدركه هست نحار نزدىك چو شد هزير غريد

نجار ہوش کشتو لرزید

حبران شدو واله ماندو كريان آیا چه کند مجارهٔ حان ىك نەر ، مدھشى مهيى زدشیر برو که بد ایهبی برجان بشهر شرر بيفتاد زان نعره و ، عجز کردو استاد رسید هز ترکای جفا کار این ظلمو ستم چرا شدت کار ران همه فیلو اسبو اشتر ظلمت زجه مكند تواتر انسان جوشنید این سخن را باكريه وثاله كفت شاها من بندهٔ عاجزم بسی خوار اولادو عالدار سار نهاسب شناسمو نهاین خر بافيلو شتر نباشبم همسر نجارم و نان خو رم زصنعت امروز سامدم بخدمت

خدمت بود ابنکه خانه سازم از بهر پالنك نجه بازم من عاجزو آن يلنك مدمست چون حکم کند چه جارهام هست انست که آمدم به امرش تاخانه بناكم بهنمرش درشير حسد بشد يديدار ازاین سخنان و کار نجار بكشود دهن يقهر يروى کای آدم ہی وقوف تاکی ازنمر له پیش من حکایت کوئیو همیکنی روایت من شاه همه وحوش باشم كوئى مەيلنك خانە سازم؟ اول توسا بساز خانه ازیهر من و من ترانه من لايق خانهام كه شاهم عر است زجمه ٔ سیاهم

باقوتو زور نحهويا میخواست که بشکند قفس را ليكن ز صلابت و متانت كان چوب زعقل يافت قوت مکن نشدش که بشکند چوب مهاحند که کو د هم لت و کو ب نحار نخنده كهفت :كاي شبر آرام نشین که نمودت خبر آسوده نشهن و گير راحت تامن بكنم بجوع خدمت ان کفت'و درآز کر د دستش بكرفت كلوى بط بكشتش ترکند وراو توست کردش درچوب کشیدو روست (۱) کردئ آئش ہروخت جن نرش کرد از آتش تیز قرمزش کرد کر دید کیاب بط مخواری خواسکه بدید کشت حاری (۱) روست مکنوعیست از کماب

نحار بخورد بط بلذت شد کشنکی دفع وکرد راحت برخواست و بربد چوب بسیار براشتر و اسب کرد اوبار يسرفيل كرفت و خواب دادش آورد قفس رونهادش كرديد سوار خود عركب در بیش تراند جمله بی گپ درشهر رسدو ردان شو دريش ملك زيسه شد سير آن اشترو است انز غروخت وان چوپ ثبار کردو هم سوخت شکر که بشر به عقل و حکست نمود حسان عجس صنعت انسان مكمال كشت انسان كر است كال و فعل وعرفان

نجار بعجز كفت واى شاه من تابع امرمو توتی شاه كرامركني كيدو ساعت سازم بتو خانه بهر راحت امرش خمو د شيرو ،نحار: ازتوره رون تمود اوزار در تو ره چه ود ۱۱ره تشه بيرىد بآن خشب زييشه اخشاب متهن و سيختو محكم يبريد وقفس بساخت بيغ ىك تلك محكم و متىنى کو بود چو قلمهٔ رصینی آباد نمو دو کفت:شاها خانه شدو لطف کن درون آ تًا للكرمش كه تر وحودت

تا بنگرمش که بر و چودت راست است و همیدهد نمودت باهست دران تقایصی چند اصلاح کنم که کردی خور سند

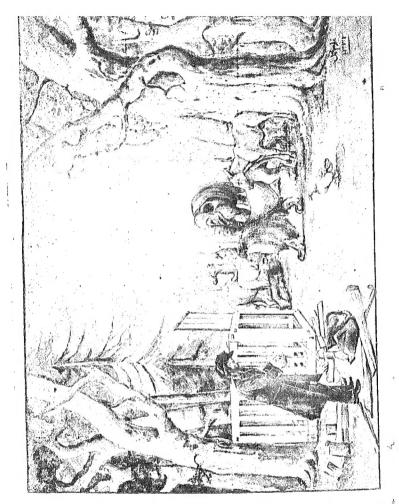
شد شہر درون آن قفس زود نجار غود زود مسدود: دروازهٔ آن قفس محکمت شد شر اسردام غفات عقل آمدو شیر شد زیونش علم آمدو جهل شد زيونشي چون شر اسر کشت دردام مرغان عز - كفت: كاي خه ان خالهو قصر تو مبارك شه بودى واسرانو مبارك أي خام طمع غرور رور ای وحشی تند خوی خودسر كفتم كه بخوان بجان تولاحوك ازشر بشركه هست برهول نشندى سيخر شدى اسرش افتاد ی دام دارو گبرش حِون شعر شنید این تمسخی گردند ههرو از غضب ر حیوان بودو تباشدش فرق

زانعام و بهایم است بیفرق
این نکمهٔ زشرق و غرب بشهار
شیر آمده شرق و غرب نجار
درهند بین وحشمت او
انکلیس بین وحکمت او
باصنعت و علمو فن و حکمت
بایولتیکل و بسی سیاست
بموده بنوعی هند رارام
زآنسان که شده است شیردر رام
در جلال آباد سنه ۱۳۲۹

اعتدار .

درینبار بسبب بهاری منهمی که بروجود ناتوان این مدیر و محرر عاجز مستولی شده است نوانسته که یک اثر جدیدی هدیه قارئین کرام اخبار خود بتوانم اینا مطالعه کنند کان محترم . اینا محض برای تفریح قلب مطالعه کنند کان محترم . کهاز حکمت ادبیات محث میراند و درسفر سنه ۱۳۲۹ در جلال آباد نظم و انشاد شده بود بکمال محجز و افتقار تقدیم انظار اولی الابصار نموده دعای خالی از ریای عمر و اقبال و شو کت و اجلال اعلیحضرت بادشاه مراح خصال معارف آمال مقدس محبوب القلوب خودمانرا و رد زبان عبودیت مینایم .

بن لوحه بقلم ماهم، أنه و رسام شهير عن تمند غلام محمد خان مصور تصوير شده است ۱۳۳۲ [زينکو کرافی سيدا بوبکر]

2/9/ 19/50/00

This book is due on the date last stamped. A fine of I anna will be charged for each day the book is kept over time.